

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/2914-7

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 04.06.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalparkstyret/Børgefjell nasjonalparkstyret	19/2026	15.06.2026

Søknad fra Vefsn jeger og fiskerforening om dispensasjon fra vernebestemmelsene for oppføring av nytt utedo og etablering av sikringshytte ved Jengelhytta - nybygg

Forvalters tilrådning:

Børgefjell nasjonalparkstyret avslår søknad fra Vefsn jeger- og fiskerforening om riving av eksisterende utedo og oppføring av nytt bygg med sikringshytte og utedo ved Jengelhytta i Børgefjell nasjonalpark.

Vedtaket fattes med hjemmel i verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark, jf. naturmangfoldloven § 48.

Begrunnelse:

Tiltaket er i strid med verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark og forvaltningsplanens føringer, hvor det blant annet fremgår at oppsetting av sikringshytter ikke tillates. Tiltaket vurderes videre å være i konflikt med verneformålet og oppfyller ikke vilkårene for dispensasjon i naturmangfoldloven § 48. Det er lagt særlig vekt på at tiltaket vil kunne skape presedens for tilsvarende inngrep og bidra til økt samlet belastning i verneområdet.

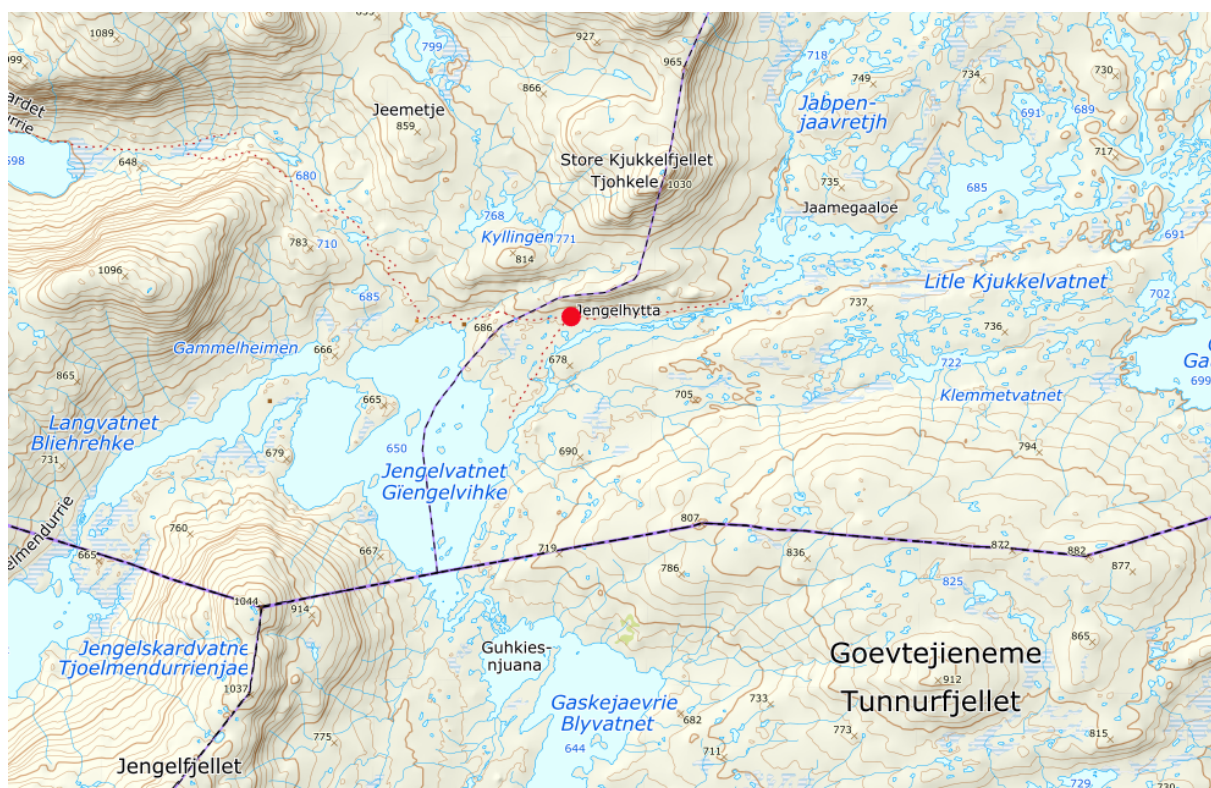
Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell nasjonalpark / Burkijen vaarjelimmiedajve, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Trøndelag
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Vefsn jeger- og fiskerforening har i epost av 23.02.2026 søkt om tillatelse til å rive eksisterende utedo ved Jengelhytta i Børgefjell nasjonalpark og erstatte denne med et nytt bygg som skal inneholde utedo og sikringshytte. Bakgrunnen for søknaden er at dagens utedo er i dårlig forfatning og må erstattes, samt et ønske om å etablere et rom som skal benyttes som sikringshytte dersom det oppstår uhell ved hytta.

Jengelhytta har en lang historikk og ble oppført i 1908 av engelskmannen Edward Arnold i forbindelse med jakt og fiske. Hytta ble overtatt av Vefsn jeger- og fiskerforening i 1946, og har også vært benyttet som reingjeterbu før dette. I dag fungerer hytta som utleiehytte.

Jengelhytta ligger nordøst for Jengelvatnet sentralt i Børgefjell Området ligger ovenfor tregrensen hvor vegetasjonen er preget av lynghieier og vierkratt.

Det omsøkte tiltaket innebærer riving av eksisterende utedo og oppføring av et nytt bygg med et utvidet bruksformål. Tiltaket kan dermed ikke anses som vedlikehold, men må vurderes som nybygg etter verneforskriften og forvaltningsplanens føringer.

Det eksisterende utedoet har en grunnflate på om lag 2 m², mens det omsøkte bygget vil få et areal på rundt 7 m². Tiltaket innebærer dermed en klar utvidelse av bygningsmassen på stedet. I et åpent og eksponert fjellandskap vil en slik økning gi tilsvarende økt visuell påvirkning og bidra til økt samlet belastning i området.

Etter verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark er utgangspunktet at landskapet er vernet mot tekniske inngrep, herunder oppføring av nye bygninger og anlegg. Formålet med vernet er å bevare

et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep og sikre dets villmarkspreget, biologiske mangfold og naturgrunnlag for samisk kultur og reindrift.

Forvaltningsplanen presiserer disse rammene ytterligere ved å slå fast at oppføring av nye bygninger i utgangspunktet ikke tillates, og at det heller ikke gis tillatelse til oppsetting av byggverk som sikringsbuer eller lignende tiltak. Dette er en tydelig føring som er direkte relevant for den omsøkte etableringen av sikringshytte ved Jengelhytta.

Retningslinjer for forvaltningen:

- Nybygging av private hytter i Børgesfjell/Byrkije nasjonalpark tillates ikke.
- Det gis ikke tillatelse til etablering av nye båtoppsett.
- Det gis ikke tillatelse til oppsetting av byggverk/skydd, for eksempel gapahuker eller sikringsbuer.
- Det vil normalt gis tillatelse til gjenoppbygging av hytter og anlegg som er ødelagt av brann eller naturskade. Nye hytter skal i utgangspunktet være lik den gamle med hensyn til areal og størrelse.

Side 40 i forvaltningsplanen, retningslinjer for forvaltningen som sier at det ikke skal tillates oppsetting av sikringsbuer

Videre må tiltaket vurderes etter naturmangfoldloven § 48, som regulerer adgangen til å gjøre unntak fra vernevedtak når det ikke er åpning i verneforskriften for å gi dispensasjon. Etter bestemmelsen kan det gis tillatelse til tiltak dersom dette ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Oppføring av et nytt og større bygg i et åpent høyfjellsområde vil innebære et varig teknisk inngrep og økt visuell påvirkning i et landskap som i utgangspunktet er lite påvirket av inngrep. Tiltaket vil dermed bidra til å svekke området naturpreg og komme i konflikt med verneformålet. Samtidig vil tiltaket ha mer enn ubetydelig virkning på verneverdiene, blant annet gjennom økt samlet belastning og presedensvirkning. Etter en samlet vurdering oppfyller tiltaket derfor ikke vilkårene for unntak etter naturmangfoldloven § 48.

Jengelhytta ligger i et åpent høyfjellsområde uten vegetasjon som kan skjerme bebyggelsen. Eksisterende hytte og tilhørende anlegg har derfor allerede en tydelig visuell virkning i landskapet. Et nytt og større bygg vil ytterligere forsterke denne påvirkningen. Dette er særlig uheldig i et område som nettopp er vernet for å bevare sitt inngrepsfrie preg.

Ved vurderingen skal det også legges vekt på den samlede belastningen på området. Forvaltningsplanen understreker betydningen av å unngå en utvikling der tekniske inngrep etableres bit for bit og samlet sett svekker verneverdiene. Dersom det gis tillatelse til etablering av sikringshytte ved Jengelhytta, vil dette skape presedens for tilsvarende tiltak ved andre hytter i nasjonalparken. En slik utvikling kan føre til økt utbygging, større kapasitet og endret bruk, noe som over tid vil undergrave verneformålet.

Det knytter seg også usikkerhet til hvordan en sikringshytte vil bli brukt over tid. Selv om

*Jengelhytta ligger i høyfjellsområde og er godt eksponert.
Foto: Gustav Busch Arntsen*

intensjonen er at rommet kun skal fungere som en sikkerhetsløsning, vil det være en reell risiko for at slike bygg etter hvert tas i bruk som ordinære oppholdsrom eller tilrettelegges for enklere overnatting. Forvaltningsplanen er tydelig på at bruksendringer som øker belastningen eller tilretteleggingen i området normalt ikke skal tillates.

Reinbeitedistriktet og reindriftsforvaltningen er forelagt saken og har opplyst at de ikke har motforestillinger til tiltaket. Dette er i tråd med forvaltningsplanens krav om at slike saker skal forelegges reindriftsinteressene. Uttalelsen tillegges vekt, men er ikke avgjørende for vurderingen, da tiltaket først og fremst må vurderes opp mot verneforskriften og verneformålet.

Ved vurderingen av tiltaket skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer for utøvelse av offentlig myndighet. Etter § 8 skal beslutninger bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldets tilstand og effekten av påvirkninger. Området rundt Jengelvatnet inngår i et stort sammenhengende høyfjellsområde, som nettopp er vernet for å bevare naturverdier, landskap og økosystemer med liten grad av menneskelig påvirkning. Forvaltningsplanen beskriver området som et villmarkspreget naturområde med få tekniske inngrep, og hvor bevaring av dette preget er et overordnet mål.

Jengelhytta sett fra eksisterende utedo som søkes erstattet med nytt bygg med samme plassering

Kunnskapsgrunnlaget tilsier derfor at selv mindre nye inngrep kan få uforholdsmessig stor betydning for landskapsopplevelse og samlet naturpåvirkning. Tiltaket må på bakgrunn av dette anses å ha et konfliktpotensial med de verdiene vernet skal ivareta.

Etter § 9 skal føre-var-prinsippet tillegges vekt der det er usikkerhet knyttet til virkninger for naturmangfoldet. Selv om det ikke foreligger konkrete registreringer av sårbare naturverdier direkte knyttet til tiltaksområdet, er det en generell usikkerhet knyttet til effekten av økt tilrettelegging, økt bruk og gradvis utbygging i et såpass lite påvirket område. Forvaltningsplanen legger eksplisitt til grunn at utviklingen av tekniske inngrep i nasjonalparken skal skje med stor varsomhet, nettopp fordi inngrepene ofte skjer bit for bit og samlet kan gi betydelig negativ effekt over tid. I et slikt perspektiv tilsier føre-var-prinsippet at man skal utvise tilbakeholdenhet med å tillate nye bygg, særlig når disse ikke er nødvendige for å ivareta formål som er direkte hjemlet i verneforskriften. Tiltaket vurderes derfor å innebære en uakseptabel risiko for en uheldig utvikling i området.

Eksisterende utedo som er 1,6 x 1,3 mm ref. oppmåling SNO vinter 2026

I henhold til § 10 skal påvirkning på økosystemet vurderes ut fra den samlede belastningen. Selv om det omsøkte tiltaket isolert sett kan fremstå som begrenset, må det ses i sammenheng med eksisterende bebyggelse og øvrig bruk av området. Jengelhytta og tilhørende anlegg representerer allerede et inngrep i et ellers åpent og eksponert fjellområde. Oppføring av et nytt og større bygg vil ytterligere øke den samlede

belastningen både visuelt og funksjonelt. Det er særlig relevant å vektlegge presedensvirkning i denne sammenheng. Dersom det åpnes for etablering av sikringshytte ved en hytte, vil det være vanskelig å avslå tilsvarende søknader fra andre aktører i nasjonalparken. En slik utvikling vil kunne føre til en gradvis økning i tekniske inngrep og tilrettelegging, noe som over tid vil undergrave verneformålet og redusere områdetets naturpreg. Tiltaket vurderes derfor å bidra negativt til den samlede belastningen i området.

Naturmangfoldloven §§ 11 og 12 kommer ikke til anvendelse i denne saken, ettersom det ikke er aktuelt å vurdere alternative løsninger eller vilkår for gjennomføring. Vurderingen knytter seg til om tiltaket kan tillates, jf. naturmangfoldloven § 48.

Samlet sett tilsier vurderingen etter naturmangfoldloven §§ 8–12 at tiltaket vil ha negative konsekvenser for verneverdiene, både gjennom direkte økt belastning og ved at det kan skape presedens for tilsvarende inngrep. Dette vil kunne føre til ytterligere økt samlet belastning i verneområdet over tid. Tiltaket er ikke i tråd med verneforskriften og forvaltningsplanens føringer, og bør ikke tillates.

Vedlegg:

- Søknad av 23.02.2026 fra Vefsn jeger og fiskerforening om oppføring av nytt utedo og sikringsbu ved Jengelhytta
- Utskrift fra Naturoppdrag – utedo Jengelhytta

Panorama over Jengelen, tatt mot sørvest

Tødås, Tore

Fra: Roy Brubakk <roy.brubakk@gmail.com>
Sendt: mandag 23. februar 2026 11:49
Til: Tødås, Tore
Emne: Ny utedo med sikringsbu
Vedlegg: tegningerjengelhytta.zip; Jengelhytta.pdf

Hei,

Vi i Vefsn jeger og fisk som eier Jengelhytta i Børgefjell nasjonalpark søker herved om å få bygge ny utedo med siringsrom.

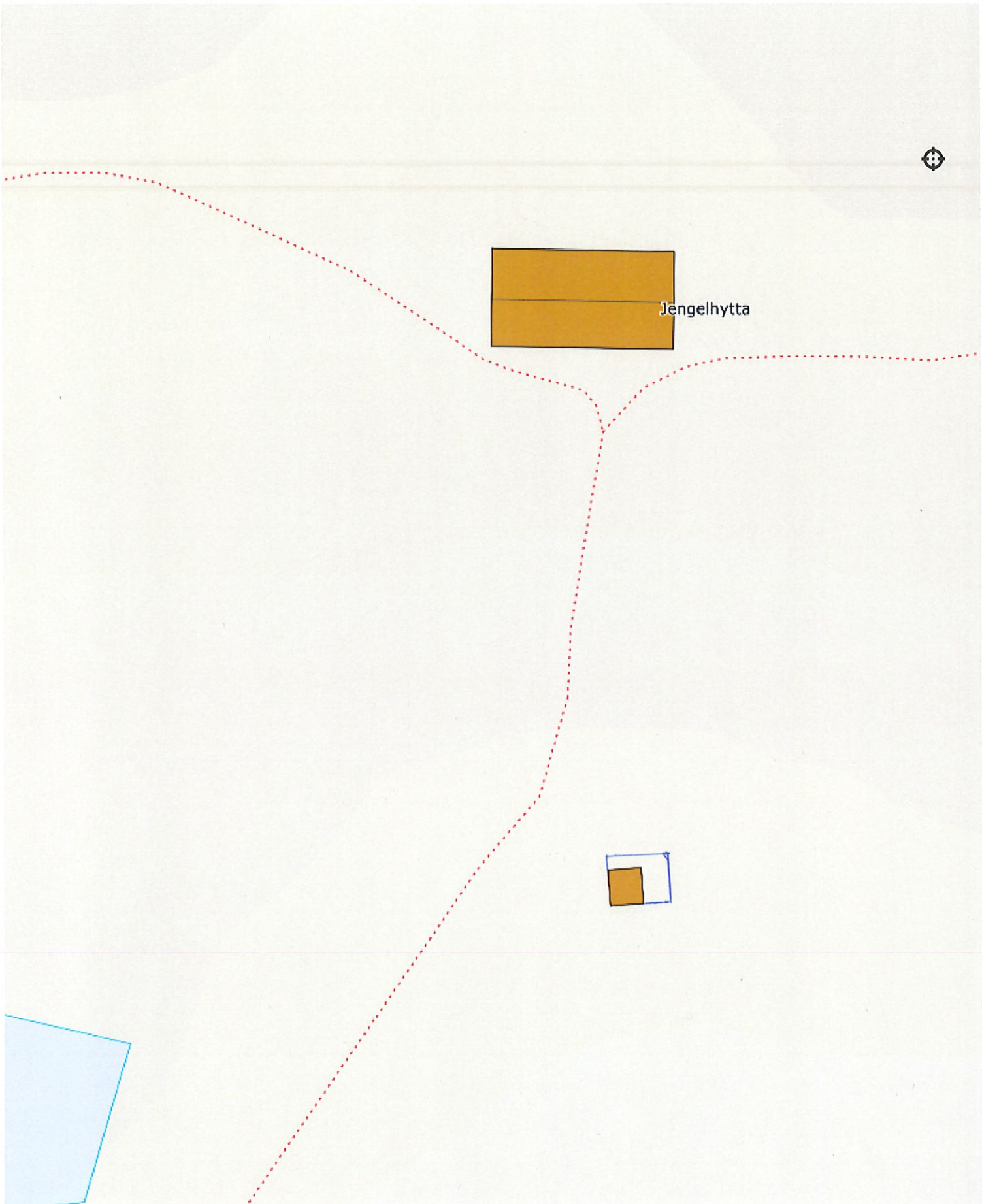
Den gamle utedoen vi har er av heller dårlig forfatning, og trenger å rives for å bygge en helt ny. Vi tenker samme bygget å ha et rom hvor man kan oppholde seg hvis det skjer et uhell med hytta. Jengelhytta ligger langt fra sivilisasjonen, og der er dårlig med dekning for telefoner hvis uhellet skjer. Så vi tenker derfor å ha et lite rom som man kan rømme til. Her tenker vi også å oppbevare reservegass til hytta for å minimere risikoen for uhell.

Vi tenker å pre kutte bygget ferdig i Mosjøen, for så å frakte det opp neste vinter på de løyvene vi har for transport.

Vi Legger ved tegninger og kart for prosjektet, og håper på en positiv behandling

--

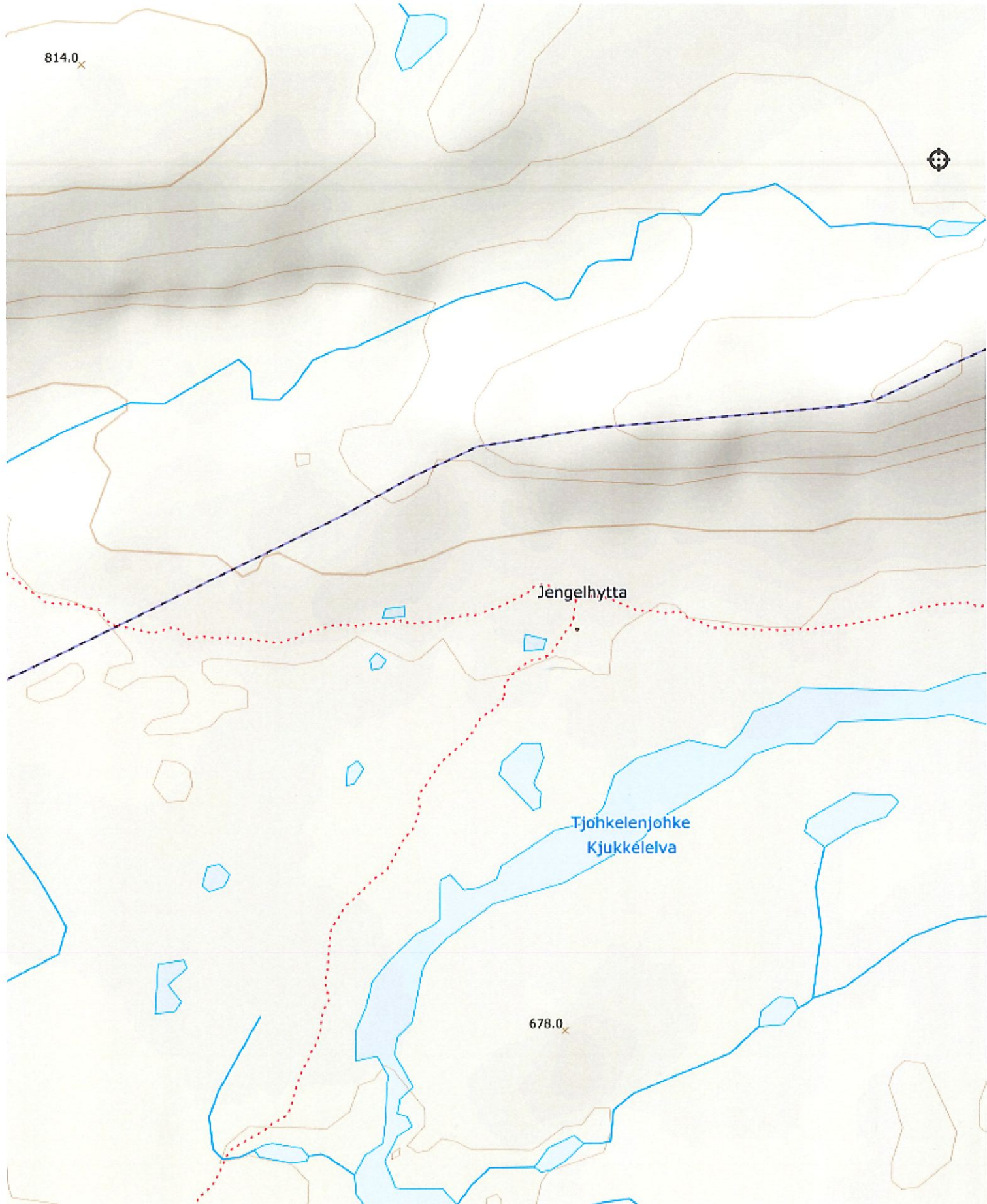
Roy Brubakk
Drevjaveien 347
8664 Mosjøen
Tlf. 004790360278
roy.brubakk@gmail.com

10 m

80

EU89 UTM33 7223410N 438287Ø

100 m

PLAN TEĞNİNG

S

N

2000 mm

2400 mm

3600 mm

1200 mm

NÖD RÖH

ÖFEDD

DÖR 800 mm

DÖR 800 mm

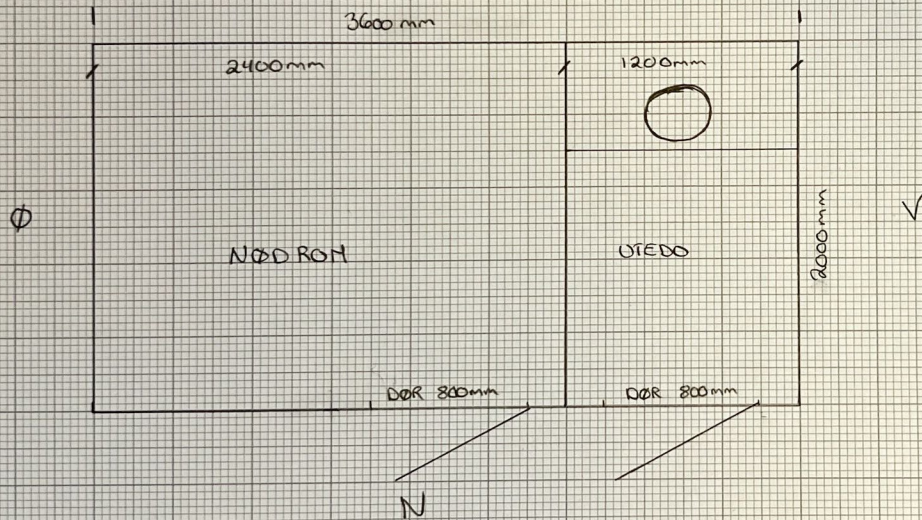

Ø

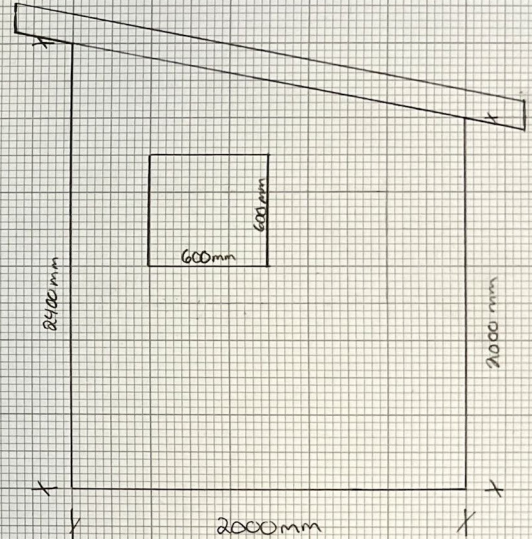
PLANTEGNING

S

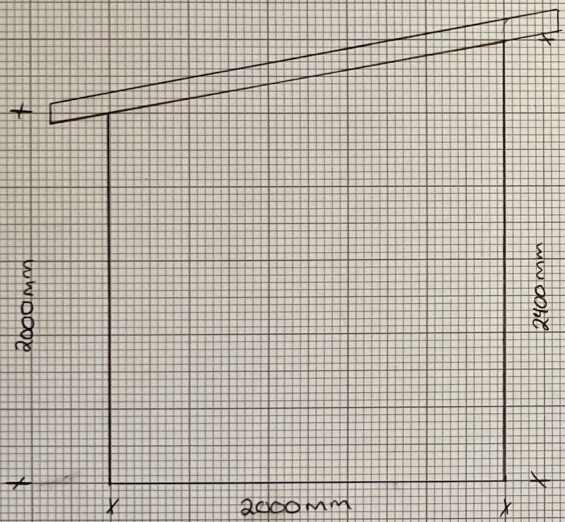

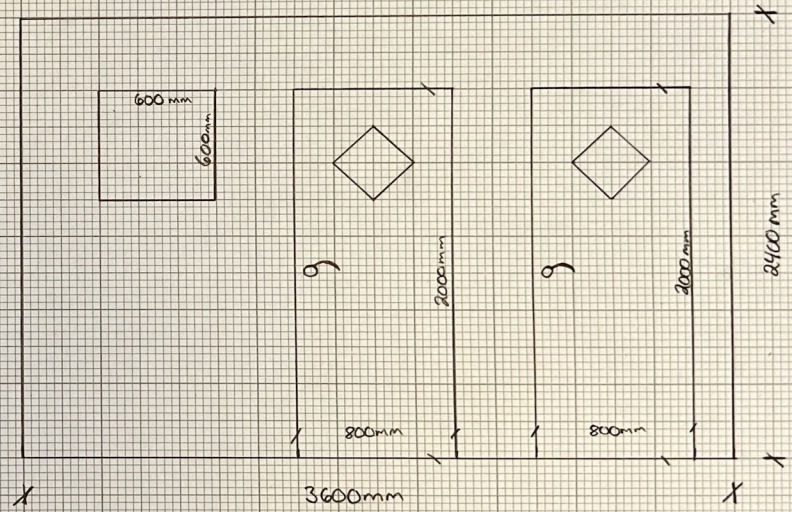
BAKVEGG SØR

SIDE VEST

SIDE ØST

FRONT NORD

Installasjoner / Trøndelag / Raarvihke - Røyrvik / Børgefjell/Burkijen

Toalett

Tilstand *

Middels

Rediger installasjon

Slett installasjon

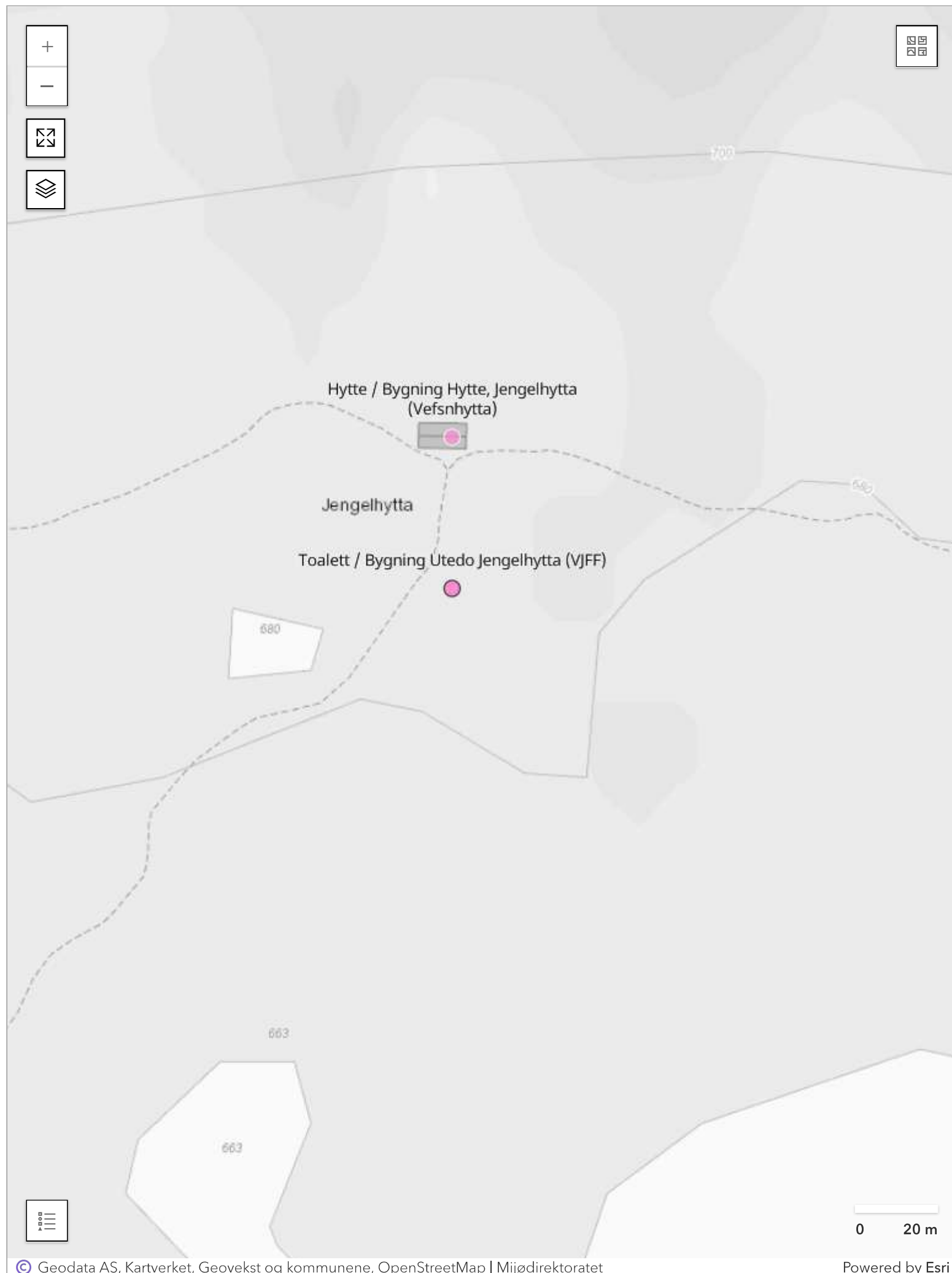
Detaljer

Kommentarer (0)

Om installasjonen

Type	Bygning
Tittel	Utedo Jengelhytta (VJFF)
Tilknyttet verneområde	Børgefjell nasjonalpark
Tilstand	Middels
Eierforhold	Organisasjon
Registrert av	Torhild Lamo
Dato registrert	09.04.2026
Oppdatert av	Torhild Lamo
Dato oppdatert	09.04.2026
Status	Ukjent
Objekt informasjon	
Høyde	2.6
Lengde	1.6
Bredde	1.3
Areal	
Gårdsnummer	
Bruksnummer	
Beskrivelse	

Utedo målt opp i forbindelse med søknad om nytt bygg. Høyde er målt i forkant og ca rett (pga snø). Høyde i bakkant kunne ikke måles. Takutstikk er ca 25 cm i alle retninger.

Vedlegg

Bilder og video

Dokumenter

Ingen vedlegg i denne kategorien.

Nyttige lenker

Ingen vedlegg i denne kategorien.

[Opprett oppdrag](#)